

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUC

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUC

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: ŠKOLA RADOSTI, ŠKOLA KVALITY

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3688

EU PENÍZE ŠKOLÁM

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUČ

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUČ

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

Autor:	<i>Mgr. Johana Hřivnová</i>
Vzdělávací oblast:	<i>Jazyk a jazyková komunikace</i>
Vzdělávací obor:	<i>Český jazyk</i>
Vzdělávací předmět:	<i>Český jazyk</i>
Ročník:	<i>9.</i>
Tematická oblast:	<i>Literatura 19. a 20. století</i>
Téma hodiny:	<i>Česká literatura let 1948 - 1968 1</i>
Označení DUM:	<i>VY_32_INOVACE_36.15.HRI.CJ.9</i>
Vytvořeno:	<i>17. 03. 2014</i>

Česká literatura let
1948 - 1968

1 - próza

Literatura

Rok **1948** byl pro literaturu převratný – komunistický převrat zdeformoval přirozený literární vývoj a na celá další desetiletí se muselo vše podřizovat komunistům.

*Nejvíce tragický se stal rok
1948 - 1953, kdy byl přerušen
poválečný rozvoj české
literatury.*

Byla zastavena:

* tvůrčí činnost spisovatelů,

** vydávání knih, časopisů a
novin,*

** vše bylo přísně kontrolováno
(cenzura).*

Socialistický realismus

Jediný dovolený umělecký směr,
jehož výsledkem byla díla, která:

- ✓ bezmyšlenkovitě přijímala
sovětskou kulturu a politiku,
- ✓ výsledkem byla bezduchá,
ideologicky nenávistná díla,
- ✓ šlo o budovatelské romány,
oslavné knihy.

P R Ó Z A

Prózu po roce 1945 dělíme na:

oficiálně vydávanou prózu

prózu v samizdatu a exilu

OFICIÁLNĚ VYDÁVANÁ PRÓZA

Válečné prožitky

Budovatelský román

Psychologický román

Historický román

JAN DRDA

- prozaik a dramatik, který do literatury vstoupil knihou
Městečko na dlani

- po válce napsal soubor povídek
Němá barikáda

- je autorem dramat s pohádkovými
náměty - **Dalskabáty, hříšná ves**

- filmové adaptace - **Hrátky s čertem**

Dařbuján a Pandrhola

Obr. 1

JULIUS FUČÍK

- novinář a literární kritik

- byl redaktorem komunistické
Tvorby a Rudého práva

- pobýval v Sovětském svazu - odtud
pramení kniha

V zemi, kde včera znamená zítra

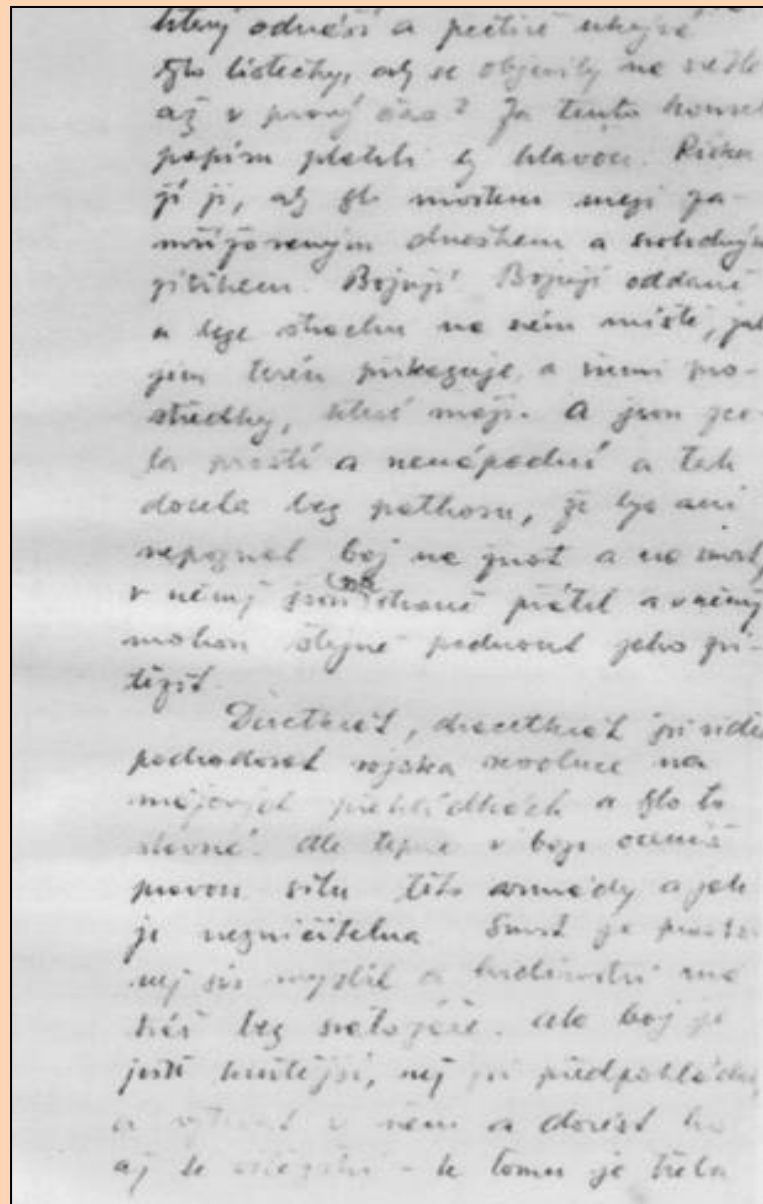
- je autorem studií o **Boženě
Němcové, Juliu Zeyerovi a Karlu
Sabinovi**

- v roce 1943 byl popraven pro
ilegální činnost v komunistických
organizacích

Obr. 2

Reportáž psaná na oprátce

Dopisy Julia Fučíka sestavené z motáků, které psal na přelomu března a dubna 1943 ve vězení v Praze na Pankráci a svěřoval je dozorcí Adolfu Kolínskému, který je vynášel ven a schovával je na různých místech. Celkem stihl napsat 167 motáků, které se po válce dostaly do rukou manželky Julia Fučíka - Gusty Fučíkové. V motácích popisuje Protinacistický odboj, výsledky, spoluvězně a dozorce.

LADISLAV FUKS

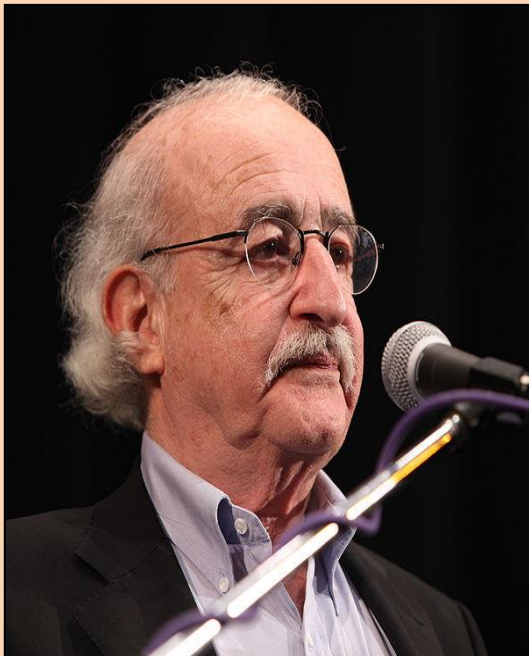
- Fuks ve svých dílech sahá do nejskrytější psychicky člověka.
- Hlavními hrdiny jsou lidé nějakým způsobem psychicky deformovaní.
- Klíčovými tématy jsou strach, úzkost, vědomí blížícího se nebezpečí.

Pan Theodor Mundstock

Spalovač mrtvol groteskní hororová novela z roku 1967

- tato kniha byla i zfilmovaná (1968) Jurajem Herzem
- v roce 1969 byl tento film nominován na Oscara za kategorií Nejlepší cizojazyčný film
- ve filmové databázi ČSFD je tento film hodnocen jako nejlepší český film všech dob
- hlavní roli ztvárnil Rudolf Hrušínský

Obr. 4

Obr. 5

VÁCLAV ŘEZÁČ

- *vlastním jménem Václav Voňavka,*
- *v době mezi válkami jedna z vůdčích osobností psychologické prózy,*
- *po roce 1945 vyměnil svůj spisovatelský kredit za politickou popularitu a kariéru,*
- *po válce se stal hlavním představitelem socialistického realismu.*

Nástup

Bitva

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUC

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUC

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

Seznam použité literatury a pramenů:

PROKOP, V. Přehled české literatury 20. století. Sokolov : O. K. Soft, 1998. s. 48 - 50.

KOŠŤÁK, J. Literatura 3. díl, pracovní učebnice pro 6. - 9. ročník základních škol. Praha: Fortuna, 1995. ISBN 80-7168-263-2. s.130 - 131.

Použité zdroje:

Obrazový materiál je použit z galerie obrázků a klipartů Microsoft Office.

Strana 11

[Obr.1][cit.2014-03-14]. Dostupný pod licencií Creative Commons na [www:<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan_Drda,_reli%C3%A9f.jpg>](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan_Drda,_reli%C3%A9f.jpg).

Strana 12

[Obr.2][cit.2014-03-14]. Dostupný pod licencií Creative Commons na [www:<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pomn%C3%ADk_Julius_Fu%C4%8D%C3%ADk.jpg>](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pomn%C3%ADk_Julius_Fu%C4%8D%C3%ADk.jpg).

Strana 13

[Obr.3][cit.2014-03-14]. Dostupný pod licencií Creative Commons na [www:<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Julius_Fu%C4%8D%C3%ADk_-_veze%C5%88sk%C3%BD_rukopis.gif>](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Julius_Fu%C4%8D%C3%ADk_-_veze%C5%88sk%C3%BD_rukopis.gif).

Strana 15

[Obr.4][cit.2014-03-14]. Dostupný pod licencií Creative Commons na [www:<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Juraj_Herz_KVIFF.jpg>](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Juraj_Herz_KVIFF.jpg).

[Obr.5][cit.2014-03-14]. Dostupný pod licencií Creative Commons na [www:< http://www.osobnosti.cz/rudolf-hrusinsky-starsí.php>](http://www.osobnosti.cz/rudolf-hrusinsky-starsí.php).